

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Juoko kultūra	The Culture of Laughter	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. Inga Vidugirytė-Pakerienė Kitas (-i):	Filologijos fakultetas, Universiteto g. 5, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens ir pavasario semestrai	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Gebėjimas skaityti anglų kalba B1 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	126	48	78

Dalyko (modulio) atitiktis bendrųjų universitetinių studijų Vilniaus universitete uždaviniams (remiantis Vilniaus universiteto Bendrųjų universitetinių studijų koncepcija dalykas (modulis) turi atitikti ne mažiau kaip tris uždavinius)	
Bendrųjų universitetinių studijų uždaviniai	Atitiktis (pažymėkite „+“ jeigu atitinka arba „-“, jeigu neatitinka)
- suprasti ir vertinti juos supantį socialinį ir gamtinį pasaulį	-
- išmanyti bendruosius kultūrinius kontekstus bei pagrindinius istorijos, meno, mokslo ir filosofijos klausimus	+
- analizuoti ir vertinti besikeičiančio pasaulio politinius, ekonominius, technologinius, gamtinius ir visuomenės bendrabūvio, darnaus vystymosi procesus, jų galimus iššūkius bei socialines ir etines pasekmes	-
- suvokti ir kritiškai vertinti žmogiškuosius lūkesčius, tikėjimus, jų biologines bei socialines motyvacijas ir pasirinkimus	+
- tapti sąmoningais ir atsakingais savo valstybės piliečiais, dalyvauti viešajame gyvenime, aktyviai reikšti pilietinę poziciją bei prisiimti atsakomybę už saugios ir sveikos aplinkos kūrimą	+
- analizuoti ir vertinti humanistinius visuomenės plėtros procesus, ugdyti informacinio ir medijų raštingumo įgūdžius, gebėjimą kūrybingai veikti daugiatautės, daugiakultūrės ir daugiakalbės visuomenės gerovei ir jausti atsakomybę už nacionalinę kultūrą	+
- būsimą profesinę ir visuomeninę veiklą grįsti humanizmo ir demokratijos vertybėmis, mokėti priimti motyvuotus ir atsakingus sprendimus bei suprasti, kad kiekviena veikla turi etinį matmenį	+
- didinti savo kūrybinį ir inovacinį potencialą, bendrauti ir bendradarbiauti, vadovauti komandai ar visuomenės grupei bei motyvuoti jos narius siekiant bendrų tikslų	+

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Suformuoti juoko kultūros sampratą ir įtvirtinti jos aktualumą analizuojant šiuolaikines medijas (literatūrą, menus ir masinės komunikacijos priemones), įvesdinti į juoko kultūros istoriją ir antropologiją bei filosofinio apmąstymo kontekstą, apibrėžti pagrindines juoko kultūros sąvokas (juokas, humoras, satyra, parodija, karnavalas etc.), atskleisti jų analitinį potencialą, išmokyti taikyti šias sąvokas (dabarties) kultūros reiškinių analizei.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Studentai gebės apibrėžti juoko kultūros sampratą, išmanyti jos istoriją ir raidos dėsnis, supras juoko	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdinės medžiagos demonstravimu, grupės diskusija, minčių lietus.	Pristatymas; rašto darbas, analizuojantis pasirinktą juoko kultūros reiškinį; aktyvus

kultūros reikšmę dabarties pasaulyje.		dalyvavimas diskusijoje.
- Studentai išmanys juoko kultūros filosofinio apmąstymo kontekstą ir supras socialinę juoko kultūros problematiką, gebės teoriniu lygmeniu svarstyti apie juoko kultūros reiškinius.	Probleminis dėstymas, privalomų tekstų skaitymas ir komentavimas, grupės diskusija, minčių lietus, grupės projektas, pristatymo rengimas.	
- Studentai mokės atpažinti juoko kultūros reiškinius ir juos analizuoti bei interpretuoti įvairių medijų žodiniuose ir vizualiuose tekstuose: literatūroje, teatro pastatymuose, kine, dailėje, populiarios kultūros žanruose, masinės komunikacijos priemonėse, visuomeninio gyvenimo reiškiniuose.	Kultūros tekstų analizė, grupės projektas, kolegų darbų aptarimas.	
- Studentai gebės praktiškai naudoti tarpdalykinį juoko kultūros sąvokyną ir taikyti jį kultūros reiškinių analizei.	Kultūros tekstų analizė, grupės projektas, kolegų darbų aptarimas.	
- Studentai sustiprins mokslinės medžiagos rinkimo, analitinio darbo, viešo kalbėjimo, darbo grupėse įgūdžius.	Pristatymas, grupės diskusija, grupinis projektas, rašto darbas.	

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas. Juoko kultūra: tradicinis juoko kultūros santykis su „rimtąja“ kultūra (komedija-tragedija, viduramžių bažnytinė šventė – karnavalas, epas – romanas, herojus – triksteris etc.), skirties tarp rimtumo ir juokingumo nusitrynimai dabarties populiarioje kultūroje. Tarpdalykinės prieigos įsteigimas: juokas įvairių disciplinų akiratyje (antropologija, istorija, filosofija, literatūra, teatras, kinas, vizualių medijų tyrimai). Pagrindinės juoko kultūros sąvokos ir jų kontekstai (juokas, humoras, ironija, ritualinis juokas, karnavalas, satyra, parodija etc.). Juoko kultūros tyrimo istorija ir kryptys, svarbiausi vardai, juoko teorijos, jų taikymas kultūros analizėje, analizės tikslai ir uždaviniai. Šiuolaikinių medijų juoko tyrimai ir perspektyvos.	4						4		
2. Juoko antropologija; kūniškieji / fiziologiniai juoko aspektai, juokas ir agresija, juokas ir fizinė / psichinė iškrova, juokas ir seksualumas. Fizinio juoko reiškinio kultūrinė semantizacija: ritualinis juokas, jo pėdsakai mitologijoje, tautosakoje ir etnografijoje, mitinė triksterio / antiherojaus figūra. M. Bachtino karnavalinio juoko koncepcija. Ritualinės senosios graikų komedijos šaknys, komedija vs. tragedija. Komedijos žanro savitumas, raida ir dabartis: antikinė senoji komedija, naujoji komedija, Šekspyro komedija „Vasarvidžio nakties sapnas“ bei komiškieji tragedijų personažai, Moljero normatyvinė komedija, XIX a. komedija (N. Gogolis), absurdo komedija, Charlie Chaplino komedijos, šiuolaikiniai komedijos žanrai. Komedijos žanras Lietuvos teatruose.	4		4				8	10	Bachtino veikalo <i>Rablais ir viduramžių bei Renesanso liaudies kultūra</i> įvado studijavimas (privalomos literatūros sąrašė nurodyta ištrauka). Fellinio filmo „Amarcord“ žiūrėjimas (filmo kopija yra VU Bibliotekos Žurnalistikos ir medijų skaitykloje). Pasirengimas skaitinio komentavimui (pagrindinių skaitinio temų ir probleminių mazgų išryškinimas, klausimų apgalvojimas) bei filmo interpretacijai juoko

Antropologinių juoko kultūros aspektų apibendrinimas: juoko kultūros indėlis suprantant žmogiškuosius lūkesčius, tikėjimus, jų biologines bei socialines motyvacijas ir pasirinkimus. Seminaruose Bachtino koncepcija, taip pat ir kitos istorinės / etnografinės/ antropologinės juoko interpretacijos išbandomos taikant jas Lietuvos viešojo gyvenimo ritualinei pusei aptarti.								kultūros sąvokų kontekste.
3. Juoko istorija ir geografija: Vakarų Europos juokas – karnavalai, karaliaus dvaras, miesto kultūra; stačiatikių juokas (Bizantijos ir Senosios Rusios kultūrose susiformavęs požiūris į juoką bei pastarojo reiškiniai). Juokas imperijos / kolonijos struktūroje: XIX a. Ukrainos / Rusijos santykio atspindys Gogolio kūryboje, Vidurio Europos juokas XIX-XX a. pradžioje: F. Kafkos ir J. Hašeko kūrybos interpretacija juoko aspektu; Vidurio Europos žydų anekdotai. Socio-geografiškai (pvz., Amerikos, Didžiosios Britanijos) bei socio-topografiškai (pvz., aukštuomenė, centras, periferija) nulemtos juoko (humoro) formos: kodėl kalbame apie anglišką, amerikietišką, žydišką, čekišką, lietuvišką humorą. Seminarų metu literatūros tekstų pagrindu diskutuojamos nacionalinės juoko ypatybės.	6	4				10	6	Studentai turi perskaityti literatūros kūrinių ištraukas ir pažiūrėti kino komediją (skaitiniai ir kino komedija pasirenkami bendru susitarimu tarp studentų ir dėstytojos). Apgalvoti juoko ir istorijos / geografijos santykį. Skaitinių apimtis iki 100 psl.
4. Juoko refleksija filosofijoje ir jai artimuose teoriniuose diskursuose: antikinė filosofinio juoko scena (Demokritas, Sokratas, Diogenas), I. Kanto pastabos apie juoką, vokiečių romantikų ironijos samprata ir jų filosofinė linksmybė, H. Bergsono gyvenimo komedijos juokas, sąmojo ir juoko malonumo šaltinių interpretacija S. Freudo psichoanalizėje, juoko fenomenologija. Seminarų ir paskaitų metu juoko teorijos taikomos įvairiems šiuolaikinės kultūros reiškiniams apsvarstyti.	2	4				6	20	Studentai skaito Bergsono <i>Juoko</i> (privalomos literatūros sąrašė nurodyta ištrauka) ir Freudo veikalų <i>Sąmojis ir jo ryšys su pasąmone</i> ištraukas (privalomos literatūros sąrašė nurodyta ištrauka). Pasirengimas skaitinio pristatymui, aptarimui, diskutavimui bei taikymui pasirinktų kultūros reiškinų interpretacijai.
5. Juoko poetika: komedijos poveikis literatūrai ir menams; teatralizavimas kaip viena pagrindinių juoko efektą kuriančių priemonių; karnavalinė romano žanro kilmė; parodija. Dabarties pasaulio juokas ir jo tyrimo kryptys: juokas ir galia, juokas politikoje, žiniasklaidoje, etninių mažumų juokas, juokas ir pramogų industrija.	4	4				8	12	Parengti grupinį projektą, aptariantį vieną ar kitą šiuolaikinės kultūros juoko reiškinį.
6. Temų pristatymai ir aptarimas.		12				12	15	Pasiruošti 15 min. temos pristatymui ir 5-7 min. diskusijai po pristatymo.
7. Baigiamasis rašto darbas							15	Parengti savarankišką rašto darbą-analizę
Iš viso	20	28				48	78	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Savarankiškas rašto darbas - analizė	50 %	Egzaminų sesija	Darbo tema pasirenkama ir aptariama su dėstytoja iki balandžio 1 d. Tema turi kilti iš teorinių kurso prieigų, tačiau medžiaga nėra ribojama – gali apimti visas kultūros ir visuomeninio gyvenimo sritis, pvz., meno (ir mokslo) kūrinius, ritualines praktikas (religines ir pasaulietines šventes), masinės kultūros, žiniasklaidos reiškinius, kasdienybės fenomenus ir pan. Prieš darbo įteikimą jo tema pristatoma seminarų metu (žr. sekantį vertinimą). Vertinant atsižvelgiama į tai, ar yra darbe atspindėta seminaro diskusijose išsirutuliojusi problematika. Darbo apimtis nuo 6000 iki 10 000 ženklų su tarpais.

			<p>Darbas vertinamas puikiai ir labai gerai (9-10), jeigu studentas, taikydamas juoko kultūros sąvokyną kaip analizės įrankį, nuosekliai ištiria ir aprašo vieną ar kitą reiškinį, suformuluoja jo prasmę, susieja su bendru kultūros kontekstu, ir apibendrinamas pademonstruoja teorijos išmanymą.</p> <p>Darbas vertinamas gerai (8), jei studentas nurodo pagrindinius juoko kultūros bruožus, būdingus aprašomam reiškiniui, ir pademonstruoja teorijos išmanymą.</p> <p>Darbas vertinamas vidutiniškai (7), jei juoko kultūros reiškinys analizuojamas padrikai, nesinaudojant analizės įrankiais, bet išmanomas bendras kontekstas ir teoriniai pagrindai.</p> <p>Darbas vertinamas patenkinamai ar silpnai (5-6), jeigu analizė padrika ir neįtraukianti kultūrinių ir teorinių kontekstų.</p> <p>Darbai, neatitinkantys nurodytų kriterijų, vertinami neigiamai.</p>
Pasirinktos temos pristatymas kolegų auditorijai; dalyvavimas kitų studentų pristatytų temų aptarime, diskusijoje.	50 %	Gegužės mėnuo (12-16 studijų savaitė)	<p>Tema, kuria bus rašomas ir rašto darbas, pasirenkama ir aptariama su dėstytoja iki balandžio 1 d. Gegužės mėnesio seminaruose pristatoma darbo koncepcija: nurodoma analizei pasirinkta medžiaga, aptariamas jos santykis su juoko kultūra, motyvuojama pasirinkta teorinė prieiga, pateikiami numanomi rezultatai.</p> <p>Pristatymo turinio vertinimui taikomi kriterijai: medžiagos adekvatumas problematikai, teorinės prieigos motyvacija, juoko kultūros sąvokyno valdymas medžiagos interpretavime, Paties pristatymo vertinimo kriterijai: sklandumas, aiškumas, įdomumas, auditorijos įtrauktumas.</p> <p>Vertinant atsižvelgiama į dalyvavimą kolegų darbų aptarimuose: klausimai, aktyvus dalyvavimas diskusijoje, minčių lietuje, idėjų siūlymas. Aktyviai dalyvaujant pridedami papildomas balas.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra*				
Mikhail Bakhtin	2011	<i>Rabelais and His World</i>		Indiana University Press, p. 1–59.
Henri Bergson	2014	<i>Juokas</i>		Vilnius: Vaga, p. 15–58.
Sigmund Freud	2002	<i>The Joke and Its Relation to the Unconscious</i> , III d. “The Tendencies of the Joke”		London: Penguin Books, p. 87 – 113.
Papildoma literatūra				
Inga Vidugirytė	2012	<i>Juoko kultūra</i>		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 200 p.
Alexander Kozintsev	2010	<i>The Mirror of the Laughter</i>		New Brunswick & London: Transaction Publishers, 235 p.
	2008	<i>Primer to Humour Research</i> , ed. Victor Raskin		Berlin, DEU: Mouton de Gruyter, 673 p.
Gibson, Walter S.,	2006	<i>Pieter Bruegel and the Art of Laughter</i>		Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, 287 p.
	2005	<i>A Cultural History of Humour: From Antiquity to the Present Day</i> , ed. by Jan Bremmer and Hermann Roodenburg		Cambridge: Polity Press, 280 p.

* Privalomų skaitinių tekstai prieinami dėstytojos paskyroje: <http://www.flf.vu.lt/struktura/katedros/rusu-filologijos-katedra/92-lt/struktura/katedros/rusu-filologijos-katedra/597-inga-vidugiryte-pakeriene#studentams> .